

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu

Tematická oblast	fyzická geografie
Datum vytvoření	25.12. 2012
Ročník	1.
Stručný obsah	Geomorfologie - Sopečná činnost
Způsob využití	gymnázium
Autor	Mgr. Magdaléna Teplá
Kód	VY_32_INOVACE_39_GTEP15

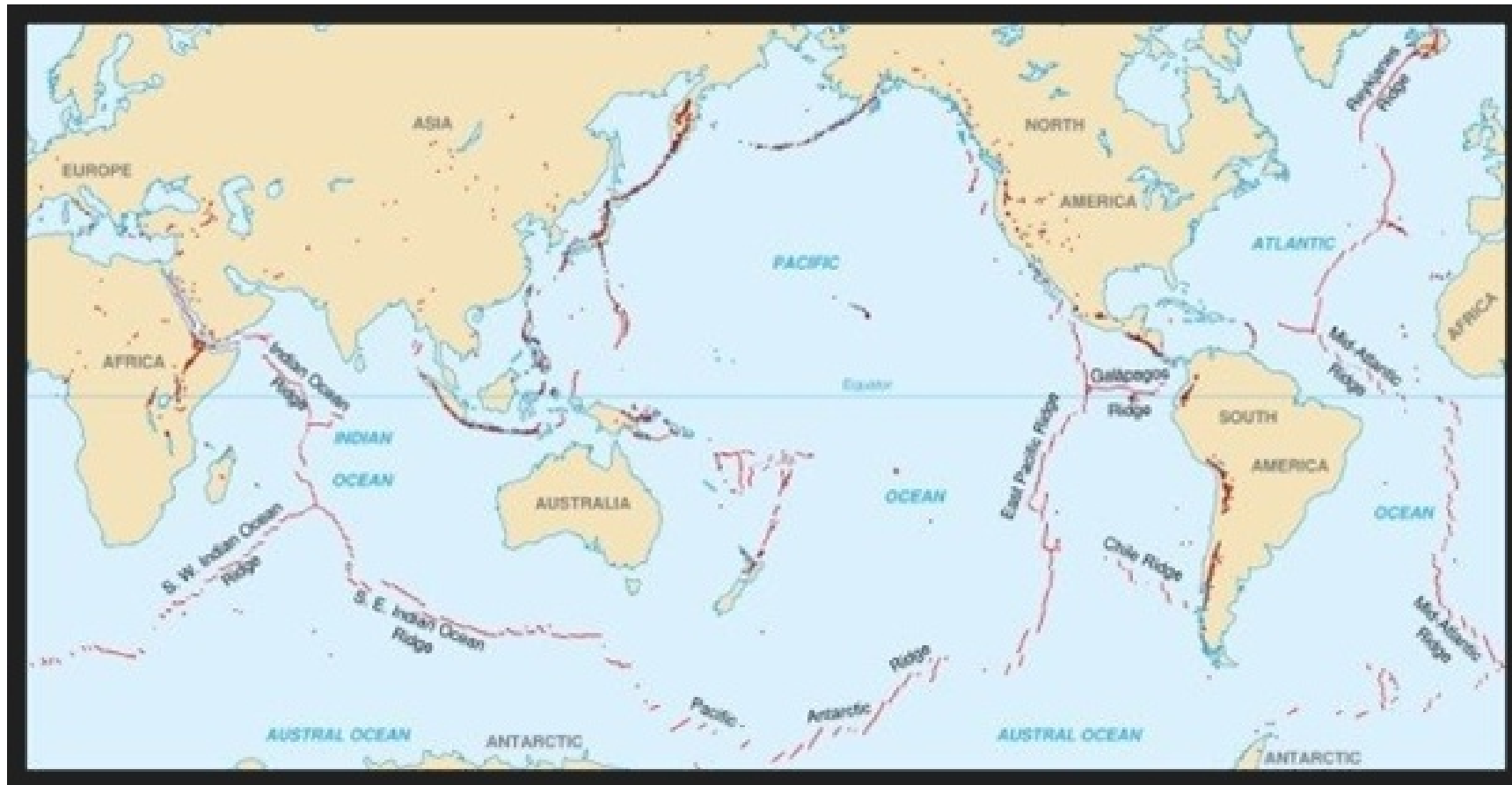
Odpovězte na otázky:

- **Které oblasti na Zemi jsou často zasahovány sopečnou činností?**
- **Co je to sopka?**

Sopečná činnost

- V místě styku litosférických desek roztavené horniny zemské kůry a zemského pláště prostupují spolu s plyny a párami na povrch.
- Místo, kde dochází k výlevu roztavených zemských hornin se nazývá **SOPKA**.

Aktivní sopečné oblasti

Sopečná činnost - pojmy

- ***Sopka (vulkán):*** hora, která má kuželovitý tvar
- dochází zde k výstupu magmatu na zemský povrch
- ***Magma:*** roztavené horniny zemské kůry a zemského pláště
je uloženo 5 – 30 km pod povrchem Země
- pokud magma utuhne pod povrchem Země – vzniká ***žula***

Sopečná činnost - pojmy

- **Láva:** magma, které se dostalo na zemský povrch
- na zemském povrchu chlazenutím tuhne
- tuhnutím lávy vznikají vyvřelé horniny: **čedič, znělec, andezit**
- **Sopouch:** sopečný průduch, kterým vystupuje magma k povrchu Země

Sopečná činnost - pojmy

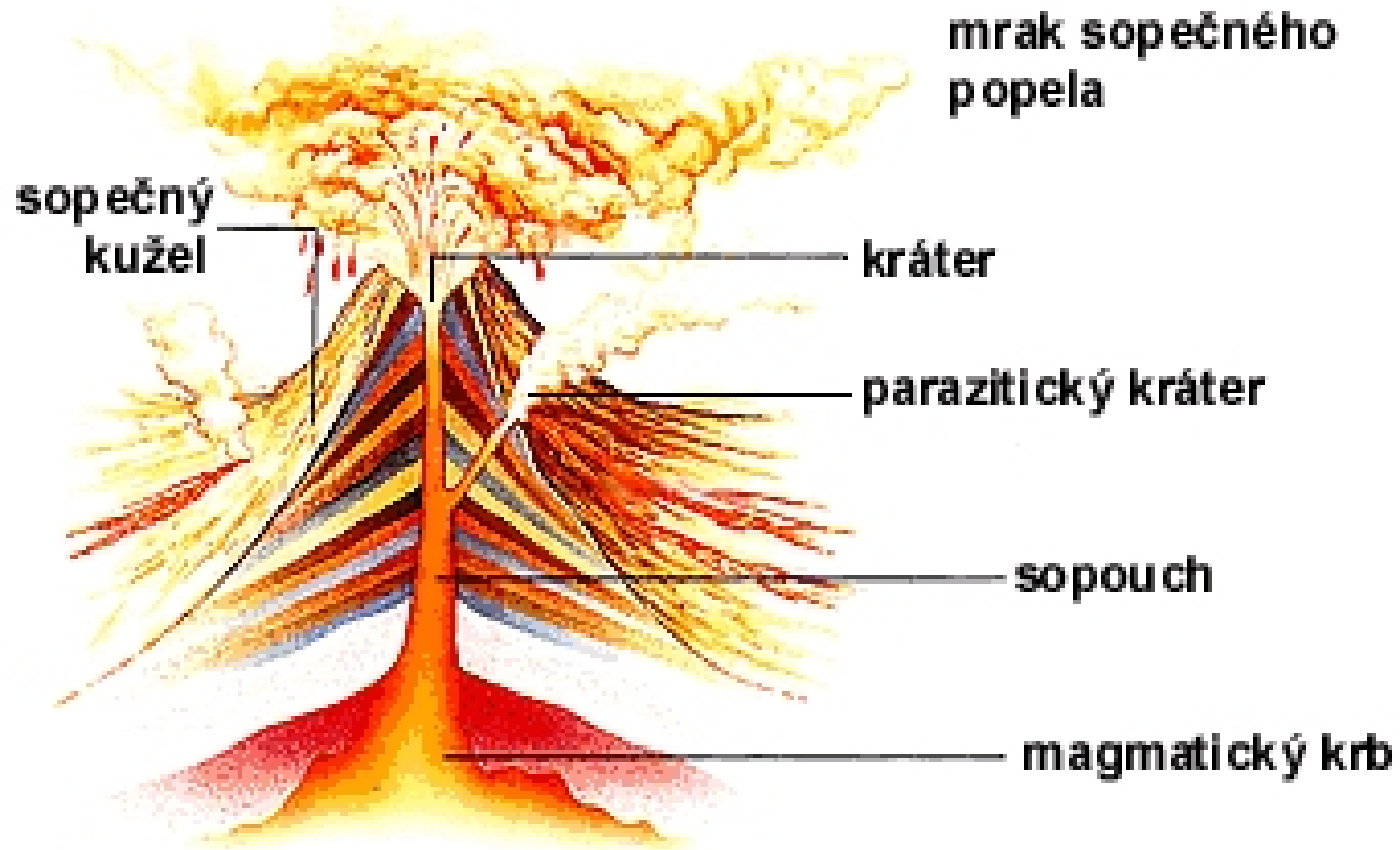
- ***Kráter:*** průměrně 1 km veliký útvar kruhovitého tvaru
- vzniká jako rozšíření sopečného kuželu
- některé krátery jsou zatopeny dešťovou vodou nebo vodou z tajícího sněhu a vznikají tak ***sopečná jezera*** (Crater lake, Nicaragua, Managua)

Sopečná činnost - pojmy

- ***Kaldera:*** propadlý strop magmatického krbu
- průměrná velikost je 5 - 10 km
- důsledek propadu nadloží do vyprázdněného magmatického krbu

- ***Magmatický krb:*** prostor pod povrchem Země o velikosti 1 – 10 km tvořený vystupujícím magmatem

Sopka

Převzato z: [WWW.rock and minerals.com](http://WWW.rockandminerals.com). Upraveno

Sopka

Práce se školním atlasem

- Vypiš z atlasu světa do sešitu:
- 2 sopky z Afriky:
- 3 sopky z Ameriky:
- 2 sopky z Oceánie:
- 3 sopky z Evropy:
- 2 sopky z Asie:
- Jsou některé z nich dnes činné?

Sopečná činnost - video

- http://www.youtube.com/watch?v=1A_3O8zLiEs

- Použité zdroje a literatura:

Dobrovolná, V.: Školní atlas světa, Praha:

- Kartografie Praha, 2002. 148s.
- Tomeš, J., Jelínek, R. a kol: Školní atlas – Dnešní svět, Praha: Terra, 1997, 93s.
- Karniš, J., Kupka, R., Gutwirth, L.: Obecný fyzický zeměpis. Praha: SPN, 1967. 351 s.